İnsan evrimleşerek yaratılmış olamaz mı, bu durum İslam'a ters midir? İnsanın yaratılışı Kur'an'da nasıl anlatılmıştır?

Soran : uzmanbey
Tarih: 28.12.2014 - 01:45 | Güncelleme: 16.12.2017 - 16:05

Soru Detayı

- Kur'an-ı Kerim'e göre insanın yaratılışı nasıldır?
- Allah ilk insanı ne kadar sürede yarattı?
- Allah insanı başka canlıdan evrimleştirmiş olamaz mı?
- İnsan hayvanlardan, mesela maymundan hangi yönüyle ayrılmaktadır?
- Kur'an'da Hz. Adem'in cennette yaratıldığı ve sonra dünyaya indirildiğinden bahsediliyor mu?

Cevap

Değerli kardeşimiz,

Kur'an-ı Kerim, insanın muhtelif yaratılış devrelerinden bahseder. Bunu ana hatlarıyla *dörde ayırmak* mümkündür:

1. Kadınsız ve erkeksiz yaratılış. Hz. Âdem gibi.
2. Erkek ve dişiden, günümüzdeki insanların yaratılışı.

> *3. Erkekten, kadın olmaksızın yaratılış. Hz. Havva gibi.*
> *4. Kadından erkek olmaksızın yaratılış. Hz. İsa gibi.*

1. İlk insan Hz. Âdem'in Yaratılışı

Cenab-ı Hak, ilk insan Hz. Âdem'i topraktan yarattığını, muhtelif ayetlerde beyan buyurmaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir:

> **"Andolsun biz insanı kuru bir çamurdan, değişmiş cıvık balçıktan yarattık."**(1).
>
> **"Andolsun ki biz insanı, çamurdan süzülmüş bir hülasadan *(özden)*yarattık."**(2).
>
> **"Allah Âdemi topraktan yarattı. Sonra ona *'Ol!..'* dedi ve o da oluverdi."**(3).

Sâd suresinden, şeytanın da Hz. Âdem'in topraktan yaratıldığına şahitlik ettiğini anlıyoruz:

> **"Ben ondan (Hz. Âdem'den) daha hayırlıyım. Beni ateşten yarattın. Onu ise balçıktan yarattın."**(4).

Bu ayet-i kerimelerden, Hz. Âdem'in yaratılışının toprakla başladığını, daha sonra bunun çamur hâlini aldığını anlıyoruz. Bu çamur da süzülerek **"çamur özü"** hasıl olmuş, bundan da ilk insan Hz. Âdem yaratılmıştır.

İlk insanın bu yaratılışında, günümüzdeki insanın yaratılışında olduğu gibi tedricilik vardır. Yani, nasılki günümüzde, yaklaşık dokuz ayda bir insan, yavaş yavaş anne karnında şekilleniyorsa, topraktan çamura, çamurdan balçığa, balçıktan, tın tın öten bir yapıya, oradan da bu yapının yavaş yavaş insan şekline dönüştüğünü anlamak mümkündür.

2. Erkek ve Dişiden, Günümüzdeki İnsanların Yaratılışı

Bir ayette, ilk insandan günümüz insanının yaratılışı nazara verilir ve şöyle beyan buyrulur:

> **"Allah sizi (Hz. Âdem'i) bir topraktan, sonra nutfeden *(bir zigottan -Hz. Âdem'in nesli-)* yaratmış, sonra da sizi çiftler hâlinde var etmiştir."**(5).

Anne karnındaki bu gelişmelere şöyle işaret edilir:

> **"Sonra onu nutfe hâlinde sağlam bir yere yerleştirdik. Sonra nutfeyi kan pıhtısına çevirdik, kan pıhtısını bir çiğnemlik et yaptık, bir çiğnemlik etten kemikler yarattık, kemiklere de et giydirdik. Sonra onu bambaşka bir yaratık (insan) yaptık."**(6).

Nitekim bir ayette Cenab-ı Hak, insanın merhale merhale yaratıldığını şöyle belirtir: "Hâlbuki O, sizi çeşitli merhaleler hâlinde yarattı."(7).

Burada gerek ilk insanın ve gerekse onun neslinden gelenlerin yaratılış safhaları nazara verilmektedir. İnsanın ilk şekli olan cenine ruh gelinceye kadar ceninin gelişmesinde, bitki ve hayvanlardaki gibi, büyüme, gelişme ve farklılaşma kanunları görülür. O kanunlara göre cenin büyüyüp gelişir. Ruhun bedene gelmesiyle ceninde yeni bir safha başlar.

Dünya imtihan yeri olduğu için, Cenab-ı Hak, pek çok sebebe ve hikmete binaen, burada bütün varlıkları yavaş yavaş ve zaman içerisinde yaratıyor.

Cenab-ı Hakk'ın, Hz. Âdem'e ruh üfleyince meleklerin kendisi adına Hz. Âdem'e secde etmesini istediği, ama meleklerle aynı makamda olan şeytanın bu emre uymadığı şöyle bildirilir:

> **"Onu *(şeklini)* düzeltip ona ruhumdan üflediğim zaman, kendisi için derhâl *(bana)* secdeye kapanın."(8).**
>
> **"Sizi yarattık, sonra size şekil verdik, sonra da meleklere: *'Âdem'e secde edin.'* dedik."**(9).

"(İblis): ‘Ben, bir salsaldan *(kurumuş çamurdan)*, değişken bir balçıktan *(hamein mesnûn)* yarattığın insana secde edemem!’ dedi."(10).

Şu ayet-i kerimede de yaratılışın bütün safhalarına işaret edilir:

"Ey insanlar! Eğer öldükten sonra dirilmek hususunda herhangi bir şüphe içinde iseniz, şu muhakkaktır ki biz sizi*(n aslınızı)* *t*opraktan, sonra *(onun neslini)* insan suyundan *(spermadan)*, sonra alaka*(yapışkan şey)*’dan, daha sonra da hilkati belli belirsiz bir çiğnem etten yarattık *(ve bunları)* size *(kudretimizin kemalini)* apaçık gösterelim diye *(yaptık)*, sizi dileyeceğimiz muayyen bir vakte kadar rahimlerde tutuyoruz, sonra sizi bir çocuk olarak çıkarıyoruz." (11).

Bir hadis-i şerifte de yukarıdakine benzer bir yaratılışa işaret edilir:

"Her birinizin yaratılışı, ana rahminde nutfe olarak 40 gün derlenip toparlanır. Sonra aynen öyle *(aynı 40 gün içinde)* alaka *(yapışkan şey)* olur. Sonra yine öyle *(aynı 40 gün içinde)* mudga (et parçası) hâlinde kalır. Ondan sonra melek gönderilir. Ona ruh üfler."(12).

Bu hadiste, zigot, marula ve blastula safhaları **“derlenip toparlanma”** devresi *(nufte)* olarak ifade edilmiştir. Yumurtalık kanalında döllenen yumurta, ana rahmine doğru inmeye başlar. Daha inerken bile bölünmektedir. Ana rahmine gelen yumurta, plesanta *(eş)* teşekkül edince mukoza ve kaslar içine iyice yapışarak gömülür. Bir başka ifadeyle, tohum gibi ekilir. Bu safha, ayet ve hadislerde **“alaka”** kelimesiyle ifade edilir.

Embriyo çıplak gözle görülmeye başladığı zaman, küçük bir et kütlesi **(mudga)**hâlindedir, gelişerek insan şeklini alır. İnsanlardaki his ve duyguların, vücut gelişiminin hangi safhasında verildiğini ilmen tam olarak tespit etmek henüz mümkün değildir.

3. Hz. Havva'nın Yaratılışı

Hz. Havva'nın yaratılışı ile ilgili olarak Cenab-ı Hak Kur'an'da şöyle buyurur:

> **"Ey İnsanlar! Sizi tek bir insandan yaratan Rabb'inizden korkun ki, ondan da eşini yarattı."**(13).
>
> **"Sizi tek bir insandan yaratan, ondan da seveceği eşini yaratan O'dur."**(14).
>
> **"O sizi tek bir insandan yarattı, sonra ondan da eşini yarattı."** (15).

Bu âyetlere göre Hz. Havva, Hz. Âdem'den sonra ve onunla aynı maddeden yaratılmıştır. Bazıları **"... ve eşini de ondan var eden Allah'tır."** âyetine dayanarak Hz. Havva'nın, Hz. Âdem'in vücudunun bir uzvundan yaratıldığını öne sürmüşlerdir.

Peygamber Efendimiz *(sallallahu aley vesellem)* de bir hadislerinde kadınların yaratılışı ile ilgili olarak şöyle buyuruyor:

> **"Ey mü'minler! Kadınlar hakkında birbirinize hayır ve iyilik tavsiye ediniz! Çünkü kadın kısmı bir kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri tarafı üst kısmıdır. Eğer sen eğri kemiği doğrultmaya çalışırsan, onu kırarsın.** ***(kırılması da boşanmasıdır)*****Kendi hâline bırakırsan eğri olmakta devam eder. Binaenaleyh sizler, kadınlar hakkında birbirinize iyilik tavsiye ediniz."**(16).

Bu hadisten, Hz. Havva'nın kaburga kemiğinden yaratılmış olduğu anlaşılabileceği gibi, mecazi manasında da yorumlanabilir. Yani, kadın kaburga kemiği gibi ince ve nazik yaratılışlı olmasıdır. Onu zorla doğrultmaya kalkarsan kırarsın. **Eğer mutlu bir hayat yaşamak istersen, eğriliği ile birlikte onu seversin.**

Bazı tefsirlere göre; İblis'in Allah'a isyan edip, cennetten çıkarılışından sonra, Hz. Âdem (a.s.) cennete yerleştirilir. Kendisi ile teselli olacağı bir kimse olmadan yalnız başına bir süre dolaşır. Bir ara uykuya dalıp uyanınca baş ucunda, kendi türünden bir

canlı görür. **"Sen kimsin?"** diye sorar ve **"Bir kadın."** cevabını alır. Daha sonra, kadına yaratılış nedenini sorar. Kadın; **"Benimle teselli bulman için yaratıldım."** der. Bu arada, yanlarına gelen melekler, kadının kim olduğunu sorarlar. Hz. Âdem, onun **"Havva"** olduğunu ve canlı bir şeyden yaratıldığı için, kadına bu adı verdiğini söyler(17).

Kur'an-ı Kerîm'de, Hz. Havva'nın yaratılma sebebi**; "Hz. Âdem'e hayat arkadaşı olması ve onunla huzur bulması"** olarak belirtilir(18).

Hz. Havva, Hz. Âdem'in kaburga kemiğinden ya da vücudunun bir başka yerinden yaratılmış olabilir. Bunun ilmî olarak yardıganacak bir yönü yoktur. Şimdi her bir insanın sperm ve yumurtadan yaratılışı, Hz. Havva'nın kaburga kemiğinden yaratılıştan daha kolay değildir. Hatta bir kuzunun kopyalama ile koyunun vücut hücresinden yaratıldığı görülürken, Hz. Havva'nın, Hz. Âdem'in kaburga kemiğinden veya vücudunun herhangi bir kısmından yaratılmış olmasını kabul etmek, bilime ters değildir.

4. Kadından Erkek Olmaksızın Yaratılış: Hz. İsa Gibi

Kur'an-ı kerim'de Hz. İsa'nın yaratılışı, Hz. Âdem'in yaratılışına benzetilir ve şöyle buyrulur:

> **"Şüphe yok ki, Allah Teâla'nın nezdinde İsa'nın hâli, Âdem'in hâli gibidir ki, onu topraktan yarattı, sonra ona *'Ol!..'* dedi, o da oluverdi."**(19).

Günümüzde Hz. İsa *(aleyhisselam)* gibi, babasız yaratılan varlıklar mevcuttur. **Arılar**buna misal teşkil eder. Döllenmiş yumurtalardan dişi, döllenmemiş olanlardan da erkek arılar hasıl olur.

Burada dikkati çeken husus, gerek Hz. Âdem'in, gerek Hz. İsa'nın ve gerekse Hz. Havva'nın yaratılışının, günümüzdeki üreme kanunlarına tâbi tutulmayışıdır. Yani Cenab-ı Hak, yaratma hususunda ihtiyar sahibi olduğunu, kanunlarını dilediği şekilde değiştirebileceğini, varlıkları bağımsız ve kayıtsız yaratabileceğini göstermektedir.

Eşya arasındaki mevcut kurallar, fevkalade durumlar dışında değişmez. Hâl böyle olmakla beraber kâinat, otomatik işleyen ve ustasının karışmadığı bir makine veya saat gibi değildir. Yaratılış görüşü, varlık âlemindeki her oluşu, her hareketi her an Allah'ın kontrol ve tasarrufunda kabul eder. Varlıklar birdenbire yaratılabileceği gibi, tedricî olarak da yani aşamalı bir şekilde hasıl edilebilir.

İnsanın yaratılışında da tedriciyet söz konusudur. İnsan, varlık âlemine bir hücreyle çıkıyor, dokuz ay sonra bebek olarak dünyaya ayağını basıyor. Bu tedricî tekâmül belli bir devreye kadar devam ediyor. İlk insanın da toprak, balçık, sülale gibi safhaları geçirdiği anlaşılıyor.

Allah insanı başka canlıdan evrimleştirmiş olamaz mı?

Allah insanı başka canlıdan evrimleştirmiş olamaz. Çünkü Cenab-ı Hak insanı en güzel surette yarattığını şöyle beyan ediyor:

> **"İncire, zeytine, Sina dağına ve şu emin beldeye yemin ederim ki, biz insanı en güzel surette yarattık."**(20).

Bu ayetlerden anlaşılıyor ki, Cenab-ı Hak insanı; biçim, suret, endam bakımından en güzel bir mahiyette ve surette yaratmıştır. Yüze uygun göz, ağıza uygun diş, vücuda uygun bir baş vererek, her aza ve organı belirli bir ölçü ve şekilde ve olması lazım gelen yerde ve sayda halk etmiştir.

O insanı; *akıl, hayal, hafıza, merak, endişe, korku, muhabbet ve şefkat* gibi duygularla bezetmiştir. Her türlü inceliği ve güzelliği görecek göz, her sesi işitebilecek kulak her tadı alabilecek bir dil her manayı anlayabilecek bir akıl ve her şeyi tahayyül edebilecek bir hayal dünyasını ihsan etmiştir.

İşte bu maddî yapısı ve mana yönüyle hayvanlardan üstün kılınarak yeryüzünün halifesi ve Allah'ın muhatabı yapılmıştır. İnsan Allah'ın isimlerine en geniş ve külli manada ayna olmaktadır. Bu yönüyle meleklerden üstündür. Mesela, insan hastalıkla Allah'ın **Şafi** ismine ayna olduğu ve onu anladığı gibi, açlıkla da O'nun **Rezzak** ismine ayna olmakta, melekler bu gibi isimlere ayna olamadığı için, insan bu yönüyle melekleri geride bırakmaktadır.

Aşağıdaki ayetler, ilk insanın yaratılışından itibaren ahirette diriltilinceye kadar başından geçen ve geçecek bütün olayları özetlemektedir. Burada, insanın, insan olarak yaratıldığı ve kesinlikle başka canlıların evrimleşmesiyle meydana gelmediği açık olarak belirtilmektedir.

> **“And olsun ki biz insanı çamurun özünden yarattık. Sonra onu sağlam ve korunmuş olan anne rahmine bir damla su olarak yerleştirdik. Sonra o su damlasını yapışkan bir şekle getirdik. Sonra onu bir parça et olarak yarattık. O et parçasını kemikler olarak yarattık. Kemiklere de et giydirdik. Sonra da onu, bambaşka bir yaratılışla inşaa ettik. Yaratıcılık mertebelerinin en güzelinde olan Allah’ın şanı ne yücedir! Sonra siz, bunun ardından muhakkak öleceksiniz. Sonra da kıyamet gününde diriltileceksiniz."**(21).

Yukarıdaki ayetlerde Cenab-ı Hak, ilk insan Hz. Âdem’i, ondan eşini ve o ikisinden de günümüzdeki insanları, insan olarak ve engüzel şekilde yarattığını gayet açık şekilde beyan buyurmaktadır. Bütün bunlardan sonra, insanın başka varlıklardan evrimleştiğini vehmetmek, bu ayetlere uygun değildir ve bir Müslüman böyle düşünemez.

Kur’an’da Hz. Âdem’in cennette yaratıldığı ve sonra dünyaya indirildiğinden bahsediliyor mu?

Cenab-ı Hak Kur’an-ı Kerim’de Hz. Âdem ile Hz. Havva’nın cennette kendilerine yasak edilen ağacın meyvelerinden yemelerinden dolayı yeryüzüne indirildiklerini şöyle beyan buyurmaktadır:

> ***"(Allah buyurdu ki):*** **Ey Âdem! Sen ve eşin cennette yerleşip dilediğiniz yerden yeyin. Ancak şu ağaca yaklaşmayın. Sonra zalimlerden olursunuz."**
>
> **"Derken şeytan, birbirine kapalı ayıp yerlerini kendilerine göstermek için vesvese verdi ve '*Rabbiniz size bu ağacı sırf melek olursunuz veya ebedî kalanlardan olursunuz diye yasakladı.'*, dedi.**

> **Ve onlara, '*Ben gerçekten size öğüt verenlerdenim.*' diye yemin etti."**
>
> **"Böylece onları hile ile aldattı. Ağacın meyvesini tattıklarında ayıp yerleri kendilerine göründü. Ve cennet yapraklarından üzerlerine örtmeye başladılar. Rableri onlara: *'Ben size o ağacı yasaklamadım mı ve şeytan size apaaçık bir düşmandır, demedim mi?'* diye nida etti."**
>
> **"(Âdem ile eşi) Dediler ki: 'Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik, eğer bizi bağışlamaz ve bize rahmetinle muamele etmezsen muhakkak ziyana uğrayacaklardan oluruz!'"**
>
> **"(Allah) buyurdu: Birbirinize düşman olarak inin, sizin yeryüzünde bir süreye kadar kalıp geçinmeniz gerekmektedir. Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve yine oradan (dirilip) çıkarılacaksınız, dedi."**(22).

Demek ki Hz. Âdem ve eşi Hz. Havva cenneten dünyaya gönderilmiştir. İnsanlar burada sınırlı bir hayat yaşadıktan sonra ölmektedirler. Kur'an-ı Kerim'de, ölen bu insanların tekrar diriltilip hesaba çekilecekleri, Allah'ın emir ve yasaklarına uyanların cennetle mükafatlandırılacağı, uymayanların da cehennemle cezalandırılacağı geniş şekilde beyan edilmektedir.

Sonuç olarak şunlar söylenebilir:

1. ilk insanın ne kadar süre içerisinde yaratıldığı hakkında kesin bir rakam vermek mümkün değildir. Ancak şu kadarı söylenebilir ki, ilk insan Hz. Âdem'in yaratılışı da günümüzdeki insanın yaratılışı gibi birkaç safhada cereyan etmiştir.

Yaratılışta İlahî kuvvet, kudret, ilim ve irade esastır. Hâl böyle olmakla beraber, her hadise bir sebep-sonuç münasebeti içinde halkedilerek, sebep ve tabiat kanunları Allah'ın tasarrufuna perde edilmiştir. Bu bakımdan, değişik faktörler ve kanunlar iş yapıyor gibi görünmektedir.

2. Yaratılış kesintisiz olup her an devam etmekte, bazı varlıklar bir anda yaratıldığı gibi, bazıları da aşama aşama kemale ulaştırılmaktadır.

3. Allah insanı en mükemmel şekilde yarattığını beyan buyurmaktadır. Dolayısıyla insanın daha aşağı yapılı canlıların evrimleşmesiyle meydana geldiği iddiasının aslı yoktur.

4. Hz. Âdem ve Hz. Havva cennetten yeryüzüne gönderilmiştir.

5. Öldükten sonra insanlar tekrar diriltilecek ve daimî bir hayat için hesaba çekilecekler, ya mükafaat veya ceza göreceklerdir.

Dipnotlar:

(1) Hicr Suresi, 26. ayet.
(2) Mü'minun Suresi, 12. ayet.
(3) Âli İmran Suresi, 59. ayet.
(4) Sâd Suresi, 76. ayet.
(5) Fâtır Suresi,11. ayet.
(6) Mü'minun Suresi, 13-14. ayetler.
(7) Nuh Suresi, 14. ayet.
(8) Sâd Suresi, 72. ayet.
(9) A'râf Suresi, 11. ayet.
(10) Hicr Suresi, 33. ayet.
(11) Hacc Suresi, 5. ayet.
(12) Sofuoğlu, M. Sahih-i Müslim ve tercümesi, 8, 114., Sönmez Neşriyat A.Ş., İstanbul, 1978.
(13) Nisâ Sûresi, 1. ayet.
(14) A'râf Sûresi: 189.
(15) Zümer Sûresi: 6.
(16) Müslim, Radâ, 60; Buhârî, Enbiyâ, 1, Nikâh, 80; İbn-i Mâce, Tahâret, 77; Dârimî, Nikâh, 35; Ahmed b. Hanbel, 5/8.
(17) İbn Kesir, Muhtasar Tefsîr, İhtisar ve Tahk. M. Alî es-Sâbûnî, 7. baskı, Beyrut 1402/1981, I, 112vd.
(18) A'râf Suresi,189. ayet; Elmalılı, Hamdi Yazır.Kur'an Tefsiri. IV. 180-181.
(19) Âl-i İmran Suresi, 59. ayet.
(20) Tîn Suresi, 1-4. ayetler.
(21) Mü'minin, 12-16.
(22) A'raf, 19-25. ayetler.

Selam ve dua ile...
Sorularla İslamiyet

Yazar:
Adem Tatlı (Prof.Dr.)

Kategori:
Evrim

Evrim konusunda en çok merak edilenler